

4. DEN NY KIRKEBOG (DNK)

I dette afsnit behandler jeg moderniseringen af personregistreringen og kirkebøgerne ved omlægningen til edb. Da min gennemgang af materialet vedrørende projektet ikke har givet anledning til særlige bemærkninger, er projektet behandlet relativt kortfattet nedenfor.

4.1 Beslutningen om at iværksætte projektet

I 1994 besluttede regeringens økonomiudvalg, at der skulle udarbejdes en analyse af folkekirkens økonomi. I anledning heraf blev der nedsat en arbejdsgruppe bestående af repræsentanter for Finansministeriet, Kirkeministeriet, de lokale kirkelige myndigheder samt Kommunernes Landsforening.

Arbejdsgruppen udarbejdede en rapport, ”Budgetanalyse af folkekirkens økonomi”, der forelå i maj 1995. Rapporten anbefalede bl.a., at der blev foretaget en nærmere analyse af, om personregistreringen kunne moderniseres, herunder ved brug af edb i registreringen.

På den baggrund nedsatte kirkeministeren i sommeren 1995 en arbejdsgruppe, der skulle vurdere muligheden for at omlægge kirkebogsføringen til edb. Arbejdsgruppens opgave bestod i

- at etablere et overblik over de problemstillinger, der knytter sig til at udnytte edb direkte i kirkebogsføringen og i kommunikationen mellem kirkebogsføreren og de borgerlige myndigheder,
- at skitsere nogle fremtidige muligheder som grundlag for det efterfølgende arbejde,
- at opstille en plan for gennemførelse af det efterfølgende arbejde.

Arbejdsgruppen bestod af kontorchef Steffen Brunés som formand, to konsulenter fra Kirkeministeriet, en biskop og formændene for henholdsvis provsteforeningen, præsteforeningen og kordegneforeningen.

Foranalysen, ”Modernisering af personregistreringen”, blev afleveret til kirkeministeren i april 1996. Foranalysen anbefalede, at der gennemførtes en modernisering af personregistreringen ved opbygning af en database i nær tilknytning til Det Centrale Personregister (CPR). Foranalysen indeholdt ikke en nærmere vurdering af omkostningerne ved et sådant projekt, men arbejdsgruppen vurderede, at en modernisering ville være lønsom i sig selv.

Foranalysen opdelte det videre arbejde i tre faser:

- Designfasen, hvor der skulle foretages en detailplanlægning, herunder budgetter for anlæg og drift samt tidsplan,
- Udviklingsfasen, hvor de nødvendige programsystemer skulle udvikles, og det nødvendige udstyr skulle installeres, og
- Indførelsesfasen, hvor der bl.a. skulle opbygges en supportorganisation og ske uddannelse af brugere.

De to sidste faser kunne i et vist omfang overlape hinanden. Arbejdsgruppen forventede, at hele projektet ville tage 4-6 år.

I august 1996 drøftede kirkeministeren foranlysnens anbefalinger med kirkeudvalget og en række folketingsmedlemmer. Ministeren meddelte på mødet, at man ville arbejde videre med foranlysnens anbefalinger.

Projektets designfase påbegyndtes i oktober 1996 med nedsættelsen af en styregruppe til udarbejdelse af en designrapport. Styregruppen bestod af medlemmerne fra arbejdsgruppen bag foranalysen samt en repræsentant for Indenrigsministeriet og en ekstern konsulent. Kontorchef Steffen Brunés fungerede som formand for styregruppen.

Designrapporten, ”Den Ny Kirkebog - Design af en IT-baseret løsning”, forelå i januar 1998. Rapporten indeholdt et forslag til udformningen af en edb-baseret personregistrering benævnt ”Den Ny Kirkebog” (DNK) og nærmere analyser af de økonomiske, juridiske, sikkerhedsmæssige og tekniske konsekvenser. Om projektets rentabilitet fremgik af rapporten, s. 155-156:

" Under foranalysen blev det beregnet, at der anvendes 100 mio. kr. til kirkebogsføring pr. år i det nuværende system, heraf udgør lønninger 95 mio. kr. og udgifter til protokoller og blanketter 5 mio. kr.

Efter at DNK er fuldt indført, vil man opnå:

- at personregistreringer forenkles (fødsler, dåb, navneændring, konfirmation, vielser, dødsfald mv.) og normalt vil kunne gennemføres af kirkebogsfører i en arbejdsgang,
- at fremfinding af oplysninger om borgerne fra andre kirkebøger og instanser bliver overflødig, idet oplysningerne er tilgængelige i den ny fælles database,

- at tilbagemelding samt udfyldning af indberetningsblanketter til CPR op-
hører, samt
- at føring af hovedbog og kontrabog ophører.

Det er således realistisk, at den medgåede arbejdstid med kirkebogsføring bli-
ver nedsat betydeligt.

Såfremt der kan opnås en besparelse i arbejdstid på 30% ved at overgå til Den
Ny Kirkebog er investeringen rentabel. Det ses af Tabel 12.9 hvor investerin-
gen er afskrevet over 30 år."

Tabel 12.9 viste følgende:

Udgiftsområde	Kirkebøger	Når DNK er indkørt
	mio. kr.	
Arbejds løn	95	63
Kirkebogsmateriale	5	0
Årlige driftsudgifter ved DNK	0	37
Udgifter ved landsarkiv og folkeregistre (skøn)	10	0
Forrentning og afskrivning af etablering (30 år)	0	9
Årlig udgift	110	109

Kirkeministeren drøftede på et møde den 4. februar 1998 designrapportens konklusioner med
Kirkeudvalget. Ministeriet udsendte samme dag en pressemeddelelse, hvoraf bl.a. fremgik:

"Kirkeminister Ole Vig Jensen har på et møde i dag orienteret medlemmerne af
Folketingets Kirkeudvalg om arbejdet med at få de gamle kirkebøger skiftet ud
med kirkebogsregistrering på edb. Hvis de forestående drøftelser og sonderin-
ger forløber positivt, kan overgangen til "Den Ny Kirkebog" begynde i år
2001."

I et notat af 29. april 1998 orienterede Kirkeministeriet Finansministeriet om projektet og
meddelte, at dette fortsatte efter de anbefalinger og retningslinjer, der fremgik af designrap-
porten.

4.2 Styring af projektet

Projektets gennemførelse blev primært varetaget af en styregruppe og et projektsekretariat.

Styregruppen var projektets besluttende myndighed. Styregruppen var identisk med gruppen bag designrapporten med tilføjelse af en repræsentant for Indenrigsministeriet. Steffen Brunés var formand for gruppen. Gruppen afholdte 2-3 årlige møder.

Den daglige projektledelse blev varetaget af et projektsekretariat (DNK-sekretariatet), hvis drift og ledelse blev varetaget af et eksternt konsulentfirma. Sekretariatets opgaver bestod bl.a. i:

- sekretariatsopgaver og information
- projektledelse og økonomi
- regelværk
- IT-infrastruktur
- uddannelse
- programudvikling
- dataverificering

Projektsekretariatet har siden august 1999 udarbejdet en månedlig økonomirapport, der blev udleveret til styregruppen og kirkeministeren.

4.3 Projektbudgettet

Designrapportens budgetestimat

Foranalysen opgjorde folkekirkens daværende udgifter til personregistreringen til ca. 100 mio. kr., hvoraf de 95 mio. kr. var lønudgifter. Analysen indeholdt ikke en nærmere vurdering af omkostningerne forbundet med gennemførelse af en edb-baseret modernisering af kirkebogsføringen, men arbejdsgruppen vurderede dog, at en sådan ville være lønsom i sig selv. Udgifterne til en omfattende anskaffelse af edb-udstyr til samtlige sogne skulle ifølge arbejdsgruppen bl.a. sammenholdes med, at sådanne anskaffelser alligevel måtte forventes at ske i de kommende år til brug for andre opgaver.

Arbejdsgruppen antog dog, at der ville være en nettomeromkostning for folkekirken. Bl.a. fordi den tidsbesparelse, der forventedes for præster og kordegne, snarere ville blive omsat i nye ydelser end i konkrete besparelser.

Designrapporten indeholdt en beregning af udgifterne forbundet med at gennemføre DNK-projektet samt en vurdering af de årlige driftsudgifter.

Om projektbudgettet fremgik indledningsvis:

"Udgiftsoverslag for etablering og drift af Den Ny Kirkebog er på nuværende tidspunkt nødvendigvis behæftet med en vis usikkerhed. Usikkerheden knytter sig især til de områder, hvor priserne for tiden kan være vanskelige at estimere for et længerevarende projekt som DNK.

For at gardere sig mod denne usikkerhed er der afsat en reserve. Det betyder, at det samlede estimat inklusiv reserve vurderes at kunne holde til markedets usikkerhed.

Estimatet rummer dog ikke udviklings- og driftsomkostninger til CPR-services.

Vurderingsgrundlaget for udgifterne er baseret på indsamlede oplysninger fra flere forskellige kilder, ligesom der indgår skøn. Der er regnet i 1997-priser, eksklusiv moms.

På nogle områder arbejder tiden for DNK. Det gælder udgifter til IT-udstyrets pris/ydelse og til datakommunikation. Der er i markedet en tendens til, at IT-udstyr relativt falder i pris, og en lignende udvikling ses inden for datakommunikation. Til gengæld stiger brugernes krav til funktionalitet og brugervenlighed og dermed krav til udstyrets ydelser.

I det omfang, at anskaffelserne i sognene af IT-udstyr samordnes, f.eks. gennem fælles leverings- og supportaftaler, er der gode muligheder for at opnå "stordriftsfordele" i såvel indkøb som vedligeholdelse af udstyr. Disse stordriftsfordele er indregnet i estimatet. Hertil kommer, at jo mere standardiseret IT-udstyret er, desto enklere vil installationen og driften af DNK-programmerne være, idet der således kan bygges på fælles grundlag med reducerede omkostninger til følge."

Udgifterne til DNK-projektet vurderedes til 136 mio. kr. eksklusive moms og CPR-services.

Den årlige udgift til drift af DNK blev vurderet til 37 mio. kr., eksklusive moms og CPR-services.

Projektet blev gennemført med udgangspunkt i designrapportens budgetestimat.

Pristalsregulering af budgettet

Ministeriet har løbende pristalsreguleret projektbudgettet, der var angivet i 1997-priser. Til reguleringen er anvendt Danmarks Statistiks nettoprisindeks i relation til udstyr og det summariske lønindeks for den private sektor for øvrige poster.

Reguleringen er hver gang foretaget efter fradrag af det hidtidige forbrug.

Sidste regulering blev foretaget i december 2002, hvorefter det samlede budget lød på 152,8 mio. kr. ekskl. moms (191 mio. kr. inklusive moms).

Jeg har foretaget en kontrolberegning af pristalsreguleringen, der ikke giver anledning til bemærkninger.

Dataverifikation

Efter etableringen af DNK skulle den fælles DNK/CPR-database udgøre det retsgyldige grundlag for personregistreringen. Den ny fælles database ville blive baseret på de eksisterende data i CPR-registeret. Disse kunne imidlertid ikke antages at være komplette eller fuldt ud korrekte, og kunne derfor ikke anvendes uden forudgående kontrol og supplerung fra kirkebøgerne.

For at DNK fra starten kunne få en høj nytteværdig og troværdighed anbefalede designrapporten, at der blev foretaget en systematisk kontrol (verificering) af personer født efter en bestemt dato. Det var styregruppens vurdering, at det overordnet set ville være mindst tre gange så tidskrævende at verificere enkeltvis, når behovet opstod, som at foretage en systematisk kontrol fra starten.

På baggrund af en undersøgelse af forskellige aldersgruppers forventede kirkebogsaktiviteter vurderede styregruppen, at det økonomisk/ressourcemæssigt ville være en fordel at foretage en systematisk verifikation af alle nulevende personer født fra 1960 og fremefter. Styregruppen mente dog ikke, at det var et krav, at alle disse personer var verificeret før DNK gik i drift.

Styregruppen anbefaling blev herefter:

”Det anbefales, at verifikationen gennemføres tilbage til personer født i 1960, men at kravet for at gå i drift på DNK er, at verifikationen er gennemført til og

med 1969. Arbejdet fortsættes med verifikation indtil alle nulevende, der er født fra og med 1960, er kontrolleret.”

I projektbudgettet blev der afsat 18,5 mio. kr. til dataverifikation (”Overførsel og kontrol af grundoplysninger”), heraf 3 mio. kr. til kontor og udstyr mv. og 15,5 mio. kr. til specielle verifiseringsgrupper. Af designrapportens side 154 fremgår herom:

”Eksisterende persondata i DNK/CPR har ikke en tilstrækkelig kvalitet til, at man kan anvende data uden forudgående kontrol og supplerings. Inden DNK sættes i drift, kontrolleres og suppleres data i forhold til oplysningerne i kirkebøgerne for personer født fra 1960 og frem til DNK driftsstartdato.

For hospitalssognene oprettes specialgrupper, der skal udføre arbejdet, mens det for de øvrige typer af sogne er antaget, at arbejdet kan udføres inden for de gældende rammer.

Den Danske Præsteforening og Danmarks Kordegneforening har på deres medlemmers vegne forbeholdt sig at rejse spørgsmålet om ydelse af medhjælp eller anden kompensation i forbindelse med omlægning af kirkebøgerne til DNK.”

Styregruppen besluttede på et møde den 11. februar 1999 at omlægge projektbudgettets udgifter til verifikation, således at alle sogne selv skulle betale for det første 0,25 årsværk forbundet med opgaven. Arbejde herudover blev betalt af fællesfonden og afholdt over projektbudgettet. Beslutningen var baseret på et notat af 29. januar 1999, hvoraf bl.a. fremgik:

”Beregninger i rapporten samt i nærværende notat tager udgangspunkt i perioden 1969 til 1996. Reelt skal perioden 1960-2001 verificeres hvorfor der skal lægges 5 års tilvækst på de estimerede tal. [...]

I rapporten foreslås det at der tages kontakt til de anerkendte trossamfund med henblik på en verifikation af perioden 1960-1968. Da det imidlertid ikke er noget krav at denne periode er verificeret fuldt inden overgangsperioden påbegyndes vil der ikke ske nogen systematisk verifikation af de personer der er registreret af anerkendte trossamfund i perioden 1960-1968.

Det er således folkekirkens ministerialbøger (fødtbogen) der danner grundlag for dataetableringen. Først og fremmest perioden 1969-2000 og herefter perio-

den 1960-1968. Det er alle levende personer, født i perioden, der verificeres. Der er dog mulighed for at verificere døde hvis sognet finder det nødvendigt.”

Det fremgår af notatets beregninger, at personer født fra 1960 og fremefter ansås for omfattet af projektbudgettet.

Af notatet fremgik om tidsrammen:

”Dataverificeringen starter i egentlig drift d. 1. maj 2000 efter en udrulningsplan som udarbejdes af DNK-sekretariatet. Trin 1 starter med pilotdrift 1. februar 2000 så inden da skal organisationen for dataetablering være tilrettelagt og eventuelle nye stillinger være beskrevet, men ikke nødvendigvis besat. Ultimo år 2001 forventes Trin-3 (Den elektroniske Kirkebog) at være klar til brug. Dermed er der afsat 1½ år til at foretage dataverificering tilbage til og med 1968 [1969].”

Cirkulære nr. 1139 af 28. januar 2000 om gennemførelse af DNK-dataverificering (verificeringscirkulæret) bestemmer i § 1:

”§ 1. Indførelsen af elektronisk registrering i sognet forberedes ved, at sognet foretager dataverificering af oplysninger for alle, der er fødselsregistreret i sognet fra 1. januar 1960 og fremefter. Oplysninger fra 1. januar 1969 og fremefter skal verificeres, forinden oplysninger fra 1. januar 1960 til og med udgangen af 1968 verificeres.”

Kirkeministeriet har i december 2002 over for Rigsrevisionen givet udtryk for den opfattelse, at udgiften til verificering af personer født før 1969 som følge af styregruppens beslutning af 11. februar 1999 ikke er en del af DNK-projektet. Jeg finder ikke belæg for en sådan opfattelse i styregruppens beslutning. Kun personer, der er registreret i anerkendte trossamfund i perioden 1960-1968, undtages.

CPR-services

I designrapporten fremgår om CPR-services, s. 155:

”CPR-services er sognenes tilslutning til CPRs forespørgselssystem i udviklingsperioden samt udvikling af særlige CPR-services i forbindelse med og benyttelse af CPR-services i DNK-trin-1, -2 og -3.

Beløb hertil er ikke indregnet. Der skal indgås aftale mellem Kirkeministeriet og Indenrigsministeriet herom.”

I budgetestimatet på 136 mio. kr. indgik en reserve på 10 mio. kr., hvorom det i designrapporten anføres, s. 155:

”Den afsatte reserve udtrykker, at der ikke er indregnet prisen for udvikling og drift af CPR-services, samt usikkerhed omkring beregningerne.”

De citerede afsnit må forstås således, at udgiften til CPR-services ikke var estimerede og (fuldt ud) indregnet i budgettet, men at en del af reserven var afsat hertil.

Kirkeministeriet har over for Rigsrevisionen givet udtryk for den opfattelse, at CPR-services ikke var medregnet. Ministeriet forventede dog ved udgangen af 2002, at udgiften kunne afholdes inden for projektrammen.

Forbrug i forhold til projektbudgettet

Ved udgangen af 2002 var der ifølge DNK-sekretariatets økonomirapporter brugt i alt 139,7 mio. kr. ekskl. moms i forhold til det regulerede projektbudget på 152,8 mio. kr.

Beløbene er udtryk for, hvad der var disponeret for, ikke hvad der var betalt. Navnlig på grund af brugen af leasing-finansiering afviger opgørelsen derfor væsentligt fra fællesfondens forbrug til DNK-etableringen i perioden.

Mit kommissorium dækker alene perioden frem til og med 2002. Ministeriet forventede, at de resterende udgifter inklusive CPR-services kunne afholdes inden for budgettet.

4.4 Finansiering

Etableringsudgifter

Der blev ikke i designrapporten taget nærmere stilling til, hvordan projektet skulle finansieres. Det synes dog forudsat, at nogle udgifter skulle finansieres centralt, mens andre udgifter, herunder udgifter til pc-udstyret, skulle afholdes lokalt, jf. designrapporten, side 139:

”Datakommunikationen etableres af projektet, mens pc-arbejdspladsen anskaffes af kirkekontoret selv. Der vil blive opstillet en beskrivelse af anbefalinger

til brug ved anskaffelse af nyt udstyr. Beskrivelsen vil jævnligt blive ajourført i overensstemmelse med udviklingen af markedets tilbud.

Sognene skal påregne, at udstyr skal udskiftes hvert 3. - 5. år på grund af den teknologiske forældelse af udstyret.

De fleste kirkekontorer har allerede pc eller har planer om anskaffelsen. De resterende bør sætte udstyret på budgettet for 1999.”

Udgifter til IT-udstyr i sognene var dog fuldt ud medtaget i projektbudgettet.

I projektbudgettet blev der regnet med en 4-årig etableringsperiode, hvilket ville give en årlig udgift på 34 mio. kr. ved en jævn fordeling.

I juni 1998 spurgte kirkeudvalget, hvordan DNK-projektet skulle finansieres. Kirkeministeren svarede i juli 1998:

”Udgifterne i forbindelse med indførelsen af Den Elektroniske Kirkebog (DNK) afholdes af landskirkeskatten. I 1999 er der således budgetteret med 15 mio. kr. til dette formål.”

I oktober 1998 spurgte kirkeudvalget, hvordan budgetoverskridelser ville blive finansieret. Ministeren svarede 30. oktober 1998:

”Jeg har tidligere tilkendegivet, at jeg agter at finansiere indførelsen af Den Ny Kirkebog (DNK) af midler fra fællesfonden. I denne tilkendegivelse ligger også, at eventuelle budgetoverskridelser skal dækkes af midler fra fællesfonden.”

På et spørgsmål fra udvalget, om rationaliseringsbesparelser skulle omsættes i personalenedskæringer svarede ministeren samme dato:

”Rationaliseringsgevinsten ved indførelsen af DNK skal ikke omsættes i personalenedskæringer. De frigjorte kræfter omsættes til andet kirkeligt arbejde inden for folkekirken.”

Ifølge Kirkeministeriet har det fra starten været klart, at udgiften til etablering af DNK måtte fordeles over en længere årrække. Valget stod her mellem leasing-finansiering eller optagelse af lån i stiftsmidlerne. Ministeriet har i 2002 oplyst over for Rigsrevisionen, at der ikke var

politisk opbakning til at optage lån i stiftsmidlerne. Ifølge et svar af 30. oktober 2002 fra ministeriet til budgetfølgegruppen blev beslutningen om leasing-finansiering truffet i 1997/1998.

Den første aftale om leasing-finansiering af DNK-etableringsudgifterne blev indgået i 1999. Kirkeministeriet oplyste i 2002, at der ved udgangen af 2001 var leasing-finansieret DNK-udgifter for ca. 95 mio. kr. inklusive moms. Ved udgangen af 2002 bestod der leasing-forpligtelser med relation til DNK-etableringen for i alt 63,4 mio. kr. Med de daværende aftaler ville leasing-forpligtelserne være betalt i starten af 2009.

Renter og moms heraf som følge af leasing-aftalerne blev ikke medregnet som forbrug i projektbudgettet. Kirkeministeriet har begrundet dette med, at leasing-finansieringen betød, at der ikke blev trukket på fællesfonden, der derfor i princippet oppebar en renteindtægt. Ifølge en opgørelse fra december 2002 udgjorde dette et samlet beløb på godt 10 mio. kr. over leasing-aftalernes løbetid.

Om leasing-finansieringen henviser jeg i øvrigt til mit afsnit om folkekirkens IT-udgifter.

De resterende udgifter samt leasing-ydelserne blev afholdt over fællesfonden. I perioden 1998-2002 blev der over fællesfonden budgetteret med og forbrugt følgende beløb:

År	1998	1999	2000	2001	2002
Budget	3,7	15,0	42,5	37,7	20,0
Forbrug ifølge IT-kontoret	8,8	26,7	29,8	30,4	26,2
Akkumuleret forbrug	8,8	35,5	65,3	95,7	121,9

Om fællesfondens budget og forbrug henviser jeg til mit afsnit om folkekirkens IT-udgifter.

Driftsudgifter

Heller ikke finansieringen af driftsudgifterne var specifikt berørt i designrapporten.

Designrapporten opgør de årlige driftsudgifter til 37 mio. kr. ekskl. CPR-services. Kirkeministeriet har i 2002 pristalsreguleret dette til 52,4 mio. kr. inklusive moms. Ministeriet forventede i 2002 driftsudgifter til DNK på 51 mio. kr. inklusive CPR-services og moms.

Der har i et vist omfang været driftsudgifter som følge af DNK-projektet siden 1999.

Som det er nævnt i mit afsnit om IT-udgifter blev det i foråret 2000 besluttet, at lokal brug af internettet fra 2001 skulle finansieres lokalt. Beslutningen blev dog omgjort i efteråret 2001.

Kirkeministeren har tilkendegivet, at hun finder det naturligt, at disse udgifter afholdes lokalt. Der var ved udgangen af 2002 imidlertid ikke konkrete planer herom.

Fællesfonden afholder således indtil videre driftsomkostningerne ved DNK.

4.5 Ministres involvering

Kirkeminister Birte Weiss fik på baggrund af budgetanalysen fra 1995 udarbejdet foranalysen om en modernisering af personregistreringen. Ministeren besluttede i efteråret 1996, at arbejdet skulle fortsætte og nedsatte i oktober 1996 en styregruppe med henblik på udarbejdelse af designrapporten.

Kirkeminister Ole Vig Jensen modtog styregruppens designrapport og besluttede i februar 1998 efter drøftelser med kirkeudvalget at iværksætte projektet.

Kirkeminister Margrethe Vestager var bekendt med, at det i 2000 udmeldte budget for 2001 forudsatte, at internetudgifter skulle afholdes lokalt. Ministeren besluttede i efteråret 2000, at fællesfonden fortsat skulle afholde udgifterne.

Kirkeminister Tove Fergo accepterede, at renter og moms heraf vedrørende leasingfinansieringen ikke blev medregnet som forbrug i projektbudgettet.

Fra august 1999 har den siddende kirkeminister modtaget en månedlig økonomirapport fra DNK-sekretariatet. Rapporterne indeholdt overordnede oplysninger om projektets fremdrift, herunder hidtidigt forbrug i forhold til det prisregulerede budget.

Rapporterne indeholdt derimod ikke nærmere oplysninger om leasing-finansieringen eller fællesfondens økonomi.

4.6 Vurdering

Beslutningen om at etablere Den Ny Kirkebog blev taget på baggrund af dels en foranalyse, dels en designrapport med forslag til en konkret løsning og med en vurdering af økonomi og rentabilitet.

Det havde været ønskeligt, om der i designrapporten var foretaget en nærmere vurdering af, hvordan projektet skulle finansieres, herunder hvordan finansieringen kunne påvirke fællesfondens økonomi. Der foreligger heller ikke anden skriftlig dokumentation for sådanne over-

vejelser i forbindelse med projektets iværksættelse. Bortset herfra er det min opfattelse, at beslutningen om at igangsætte projektet hvilede på et grundigt forarbejde.

Beslutningen om ikke at medtage renter og moms fra leasing-finansieringen over projektbudgettet kan diskuteres. Begrundelsen om, at fællesfonden oppebar en renteindtægt er noget spekulativ, idet fællesfondens kassebeholdning var beskeden i perioden. Der var ikke medtaget udgifter til finansieringen i designrapportens budgetestimat, men efter min opfattelse taler meget for, at alle udgifter, der kunne henføres til etableringen af Den Ny Kirkebog, skulle medregnes over projektbudgettet.

I den forbindelse bemærker jeg, at Rigsrevisionen nævner en række yderligere udgifter vedrørende husleje, drift af dataverifikation og uddannelsesfaciliteter, som efter Rigsrevisionens opfattelse også burde medtages over projektbudgettet. Jeg kan tilslutte mig Rigsrevisionens bemærkninger.

Om leasing-finansieringen henviser jeg i øvrigt til mit afsnit om folkekirkens IT-udgifter.

Med forbehold for ovennævnte om renter mv. stod projektet ved udgangen af 2002 til at blive gennemført inden for budgetrammen.

Da rationaliseringsgevinsterne ved indførelsen af Den Ny Kirkebog ikke er blevet omsat til besparelser, har projektet betydet en forøgelse af fællesfondens driftsudgifter med ca. 50 mio. kr. årligt.

Dette skal sammenholdes med, at Den Ny Kirkebog ifølge de foreliggende oplysninger har frigjort betydelige folkekirkelige ressourcer og forbedret borgerservicen.

Projektet har ført til en generel teknologisk opgradering af den folkekirkelige organisation. I foranalysen og designrapporten antages, at uden projektet ville der på lokalt plan være sket lignende anskaffelser af IT-teknologi. I så fald har projektet medført besparelser på lokalt plan.

Endelig har DNK medført besparelser uden for den folkekirkelige organisation, f.eks. hos folkeregistrene og landsarkivet.

Jeg finder på den baggrund ikke grundlag for at kritisere eller betvivle ministeriets vurdering af, at det både samfundsøkonomisk og for folkekirken var hensigtsmæssigt at gennemføre projektet.

Jeg har ikke konstateret retlige fejl i forbindelse med projektets gennemførelse.